

บทความวิจัย

**รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง**
**DEVELOPMENT OF HIGH-PERFORMANCE ORGANIZATION MANAGEMENT
MODEL TO IMPROVE EDUCATIONAL QUALITY IN SCHOOLS UNDER
THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE OF PHANG NGA,
PHUKET, AND RANONG**

พรทิพย์ นุกุลกิจ

Pornthip Nugulkit

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

The Secondary Educational Service Area Office of Phangnga Phuket Ranong

E-mail : ponthip091@gmail.com, 0815355937

Received เดือน วัน, ปี; Revised เดือน วัน, ปี; Accepted เดือน วัน, ปี

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง 3) เพื่อทดลองการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง เป็นการวิจัยและพัฒนา ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีองค์การสมรรถนะสูงเป็นกรอบการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง จำนวนรวมทั้งสิ้น 398 คน ได้มาด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ และ 3) แบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหาเขียนบรรยายเชิงพรรณนาผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาองค์ประกอบและความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง พบว่า สถานศึกษามีความต้องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพการทำงาน การพัฒนาบุคลากร และการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

2) ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กลไกหรือกระบวนการบริหารจัดการแนวทางการนำไปใช้ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีกลไกการบริหารจัดการ 7 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การจัดการความรู้ การจัดการกระบวนการพัฒนาบุคลากร การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน

3) ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบ พบว่า สถานศึกษามีคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้น และผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากองค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ คือ รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

คำสำคัญ: องค์การสมรรถนะสูง, การบริหารจัดการ, คุณภาพการศึกษา, สถานศึกษามัธยมศึกษา, รูปแบบ

บทนำ

การพัฒนาการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในหลายมิติ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการกระจายอำนาจด้านการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้ การบริหารจัดการภาครัฐและการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกและสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566)

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญของการพัฒนาระบบราชการและการศึกษา คือการขาดความเข้าใจและการเชื่อมโยงในการนำเครื่องมือบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ ทำให้การเปลี่ยนแปลงองค์กรไม่เกิดผลอย่างแท้จริง ทั้งที่การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ และต้องอาศัยภาวะผู้นำ การยอมรับจากบุคลากร และการบริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสม แนวคิดองค์การสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO) จึงถูกนำมาใช้เป็นกรอบสำคัญในการพัฒนาองค์กร โดยเน้นการบริหารการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาทุนมนุษย์ และการมุ่งผลลัพธ์มากกว่ากระบวนการ เพื่อให้้องค์การสามารถเติบโตและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน (World Economic Forum, 2023; Deloitte, 2023)

ในบริบทของการศึกษาไทย ปัญหาคุณภาพการศึกษายังคงเป็นประเด็นเร่งด่วน ดังสะท้อนจากผลการประเมิน PISA ที่คะแนนของนักเรียนไทยมีแนวโน้มลดลงและมีความเหลื่อมล้ำสูงระหว่างกลุ่มโรงเรียนและพื้นที่ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่มีสมรรถนะสูง โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ยังไม่มีรูปแบบบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง และขาดการนำเอาการบริหารสมรรถนะสูงมาใช้ ทั้งในด้านการสรรหา การคัดเลือกบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันวาทิตต์พันธ์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง องค์ประกอบของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมรรถนะสูง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมรรถนะสูง ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ครูมืออาชีพ ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ความผูกพันในงาน การเป็นแบบอย่างที่ดี การมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันตดา ศุภรานนท์ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชัยภูมิ สู่การเป็นองค์การสมรรถนะสูง พบว่า กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ สู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก คือ 1) พลิกโฉมการบริหารจัดการที่มีสมรรถนะสูงสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง 2) พัฒนาบุคลากรที่มีสมรรถนะสูงสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง และ 3) ยกระดับระบบนิเวศที่มีสมรรถนะสูงสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการที่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และเพิ่มพูนศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่องสู่ความเป็นเลิศ หรือทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงนั้น สถานศึกษาจะต้องบริหารตนเองให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน การพัฒนารูปแบบดังกล่าวจึงมีความจำเป็นเพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมความพร้อมในการเผชิญความเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างยั่งยืน (OECD, 2023) ซึ่งบทความวิจัยนี้นำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา โดยมุ่งอธิบายโครงสร้าง องค์ประกอบ และกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อวงวิชาการด้านการบริหารการศึกษาและการพัฒนาองค์กร รวมถึงประโยชน์เชิงนโยบายและสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการองค์กรสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง
3. เพื่อทดลองการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาประเด็นเกี่ยวกับ การบริหารจัดการองค์กรสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง จึงได้ศึกษาและค้นคว้างานเขียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางสร้างกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ โดยสามารถแบ่งกลุ่มงานเขียนได้เป็น 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. การบริหารจัดการศึกษา

(Jones & George, 2022; Robbins & Coulter, 2022) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำให้สิ่งต่างๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ หมายความว่า ผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติ แต่ใช้ศาสตร์เป็นองค์ความรู้ แนวคิด และศิลปะ หรือ กระบวนการ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดหมายขององค์กร หรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง ศาสตร์และศิลป์แห่งการทำงานให้สำเร็จ โดยอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย สิ่งที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานงานและการดูแลงาน และกิจกรรมต่างๆ ของผู้อื่น ซึ่งนักบริหารมีหน้าที่ในการวางแผน จัดการองค์กร อำนาจการ และควบคุมทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรอื่นๆ ให้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. องค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO)

องค์กรสมรรถนะสูงมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับความสามารถขององค์กรความสำเร็จขององค์กร ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้คำนิยามไว้ ดังนี้

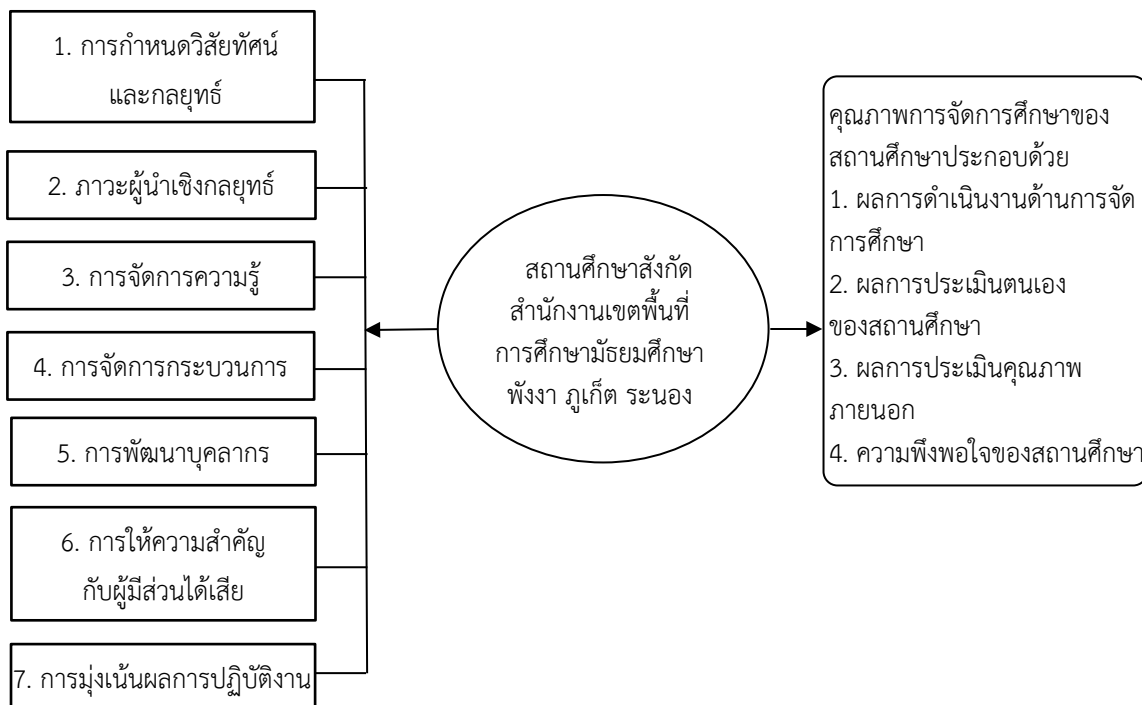
McKinsey & Company (2022) ให้ความหมายขององค์กรสมรรถนะสูงว่า เป็นองค์กรที่มีการออกแบบเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้ดีที่สุด และเกิดผลดีแก่องค์การแบบยั่งยืน โดยจะต้องมีการพัฒนาด้านสติปัญญา ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรมีศักยภาพการทำงานสูง การมุ่งความสำคัญที่ทรัพย์สินทางปัญญา การมุ่งความสำคัญที่ทรัพย์สินทางปัญญา (Emphasis on Intellectual Capital) ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Capital) คือ คือผลรวมของความรู้ความชำนาญ และพลังงานที่เกิดจากสมาชิกในองค์กรภายใต้เทคโนโลยีระดับสูง บุคลากรจะเป็นทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการกำหนดจุดมุ่งหมาย ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กร องค์กรสมรรถนะสูงต้องมีขั้นตอนการทำงาน เพื่อสร้างทีมงานที่สำคัญนโยบายทรัพยากรมนุษย์จะเกี่ยวข้องความสามารถในการยืดหยุ่น ทักษะ ความรู้ และแรงจูงใจ ในขณะเดียวกันก็มุ่งความสำคัญที่การสอนงานการประสานประสานของงาน การสร้างทีมงานการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดทีมงานที่ดีที่สุด และการตอบสนองความคาดหวังของลูกค้า

3. ความหมายคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาที่มีคุณภาพนั้น ปัจจัยที่สำคัญคือ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นความสามารถของสถานศึกษาที่มีผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นของงาน ตอบสนองหรือบรรลุวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อให้เกิดการยอมรับและชื่นชมในสังคม OECD (2023) อธิบายว่า คุณภาพการศึกษาเป็นผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยสถานศึกษาจะต้องสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อมาตรฐานทางการศึกษาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงงานวิจัยแบบผสมวิธี โดยบูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ องค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization) แนวคิดการบริหารจัดการ และแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ กระบวนการวิจัย และตัวแปรตาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยสังเคราะห์ตัวแปรองค์การสมรรถนะสูงจากแนวคิดของ McKinsey & Company (2022), Deloitte (2023), และ Namchaidee et al. (2023) ส่วนตัวแปรคุณภาพการศึกษาได้จากแนวคิดของ OECD (2023)

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เนื่องจากสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ทั้ง 3 สถานที่ พื้นที่วิจัยครอบคลุมสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสังกัดดังกล่าว การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 1,493 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970) อ้างถึงใน ยุทธ ไทยวรรณ (2565) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบสภาพปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของ

การบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง และตอนที่ 3 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคมถึงมีนาคม พ.ศ. 2567 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยดัชนี $PNI_{modified}$

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ดังนี้ 1) กลุ่มอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหาร 2) กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ที่มีวิทยฐานะระดับเชี่ยวชาญ และ 3) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการกรอกรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบ ตารางวิเคราะห์องค์ประกอบ และแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบ จากนั้นนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง กลุ่มทดลอง ได้แก่ สถานศึกษานำร่องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง จำนวน 3 แห่ง ตามขนาดสถานศึกษาขนาดกลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ จำนวน 45 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่าย ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินผลการใช้รูปแบบ และแบบสอบถามความพึงพอใจ ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 - 1.00 และแบบสอบถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) เท่ากับ 0.92 เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการใช้รูปแบบในระยะเวลา 1 ภาคเรียน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษารองคประกอบ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

1.1 ผลการศึกษารองคประกอบของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 77 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสภาพปัจจุบัน การบริหาร

จัดการองค์การสมรรถนะสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการพัฒนาบุคลากร ส่วนความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ลำดับที่ 2 ด้านการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน และลำดับที่ 3 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ตามลำดับ

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง โดยภาพรวม (n = 398)

ที่	การบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่า PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์	3.42	0.48	ปานกลาง	4.42	0.19	มาก	0.292	3
2	ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	3.51	0.50	มาก	4.33	0.17	มาก	0.234	7
3	ด้านการจัดการกระบวนการ	3.50	0.47	มาก	4.45	0.43	มาก	0.284	4
4	ด้านการพัฒนาบุคลากร	3.48	0.45	ปานกลาง	4.60	0.46	มากที่สุด	0.271	6
5	ด้านการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.44	0.46	ปานกลาง	4.38	0.20	มาก	0.322	1
6	ด้านการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน	3.48	0.44	ปานกลาง	4.60	0.48	มากที่สุด	0.273	5
7	ด้านการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน	3.48	0.44	ปานกลาง	4.60	0.48	มากที่สุด	0.321	2
รวม		3.47	0.42	ปานกลาง	4.46	0.22	มาก	0.285	

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง สรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) จากการสังเคราะห์การบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี สามารถนำการบริหารจัดการองค์ประกอบองค์การสมรรถนะสูง ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 77 ตัวชี้วัด

2.2 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง เป็นแนวทางในการกระทำตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง

เพื่อพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 กลไกหรือกระบวนการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง ส่วนที่ 4 แนวทางการนำไปใช้ ส่วนที่ 5 การประเมินผล และ ส่วนที่ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการทดลองการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ภูเก็ต หนอง สรุปลดดังนี้

3.1 ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิจิตร ภูเก็ต หนอง โดยก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง

ตารางที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ภูเก็ต หนอง (n = 398)

ที่	การบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	ก่อนการใช้รูปแบบฯ			หลังการใช้รูปแบบฯ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	3.91	0.18	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด
2	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์	3.82	0.31	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด
3	ด้านการจัดการความรู้	3.66	0.18	มาก	4.32	0.19	มาก
4	ด้านการจัดการกระบวนการ	3.69	0.32	มาก	4.35	0.24	มาก
5	ด้านการพัฒนาบุคลากร	3.63	0.28	มาก	4.34	0.27	มาก
6	ด้านการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.63	0.27	มาก	4.27	0.30	มาก
7	ด้านการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน	3.54	0.22	มาก	4.77	0.46	มากที่สุด
รวม		3.70	0.58	มาก	4.51	0.34	มากที่สุด

3.2 ผลที่เกิดขึ้นหลังทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ภูเก็ต หนอง

3.2.1 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา จากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา (SAR) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ภูเก็ต หนอง จำนวน 27 แห่ง โดยภาพรวม พบว่า ปีการศึกษา 2566 สถานศึกษามีคุณภาพในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 10 แห่ง ระดับคุณภาพดีเลิศ จำนวน 16 แห่ง และระดับคุณภาพดี จำนวน 1 แห่ง ส่วนปีการศึกษา 2567 สถานศึกษามีคุณภาพในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 15 แห่ง ระดับคุณภาพดีเลิศ จำนวน 10 แห่ง และระดับคุณภาพดี จำนวน 2 แห่ง มีผลการพัฒนาระดับคุณภาพยอดเยี่ยม เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.33 และระดับคุณภาพดีเลิศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.00

3.2.2 ผลการประกันคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ) มาตรฐานที่ 1 ผลลัพธ์ ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ภูเก็ต ระนอง สถานศึกษาทุกแห่งมีผลการประเมิน “เป็นไปตามมาตรฐาน” ทุกตัวชี้วัด

วัตถุประสงค์ที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ภูเก็ต ระนอง

พบว่าในภาพรวมความพึงพอใจของรูปแบบฯ ในองค์ประกอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน และด้านการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านการจัดการกระบวนการ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ภูเก็ต ระนอง สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การจัดการความรู้ การจัดการกระบวนการ การพัฒนาบุคลากร การให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์การสมรรถนะสูงจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ บุคลากร กระบวนการทำงาน และผลลัพธ์เข้าด้วยกันอย่างสมดุล เนื่องจากการยกระดับคุณภาพการศึกษาไม่สามารถดำเนินการโดยมุ่งเน้นเพียงองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง แต่ต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ภายในองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ McKinsey & Company (2022) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ Deloitte (2023) ที่เน้นการสร้างองค์การที่สามารถปรับตัวและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และ Namchaidee et al. (2023) ที่พบว่า การพัฒนาองค์การสมรรถนะสูงในบริบทการศึกษาจำเป็นต้องบูรณาการองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการเข้าด้วยกัน

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างสภาพการดำเนินงานจริงกับระดับที่สถานศึกษาต้องการพัฒนา

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แม้ว่าสถานศึกษาจะมีระบบการบริหารตามภารกิจปกติอยู่แล้ว แต่การก้าวสู่การเป็นองค์การสมรรถนะสูงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม และความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ Gartner (2022) ที่กล่าวถึง ความจำเป็นในการปรับตัวขององค์กรต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี World Economic

Forum (2023) ที่เน้นการพัฒนาทักษะเพื่อรองรับโลกการทำงานในอนาคต และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2567) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมยุคดิจิทัล

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาองค์การสมรรถนะสูง

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร รองลงมาคือ การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน และการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าบุคลากรเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่องค์การสมรรถนะสูง

ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งด้านความรู้ ทักษะ เทคโนโลยี และทัศนคติในการปฏิบัติงาน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ CIPD (2023) ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง McKinsey & Company (2022) ที่มองว่าทุนมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร และ OECD (2023) ที่ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษามีส่วนสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพและผลลัพธ์ทางการศึกษา

4. การพัฒนารูปแบบและผลการทดลองใช้รูปแบบ

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนทั้งด้านหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการบริหารจัดการ แนวทางการนำไปใช้ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งสะท้อนการพัฒนารูปแบบอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบทางการบริหารการศึกษา

ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติและช่วยยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้จริง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยที่พบว่า การนำรูปแบบการบริหารจัดการที่มีโครงสร้างชัดเจน ผ่านการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และมีการนำไปสู่การปฏิบัติ ร่วมกับการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีทิศทางที่ชัดเจน และสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Namchaidee et al., 2023; UNESCO, 2022; Fullan, 2023; UNICEF, 2023)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

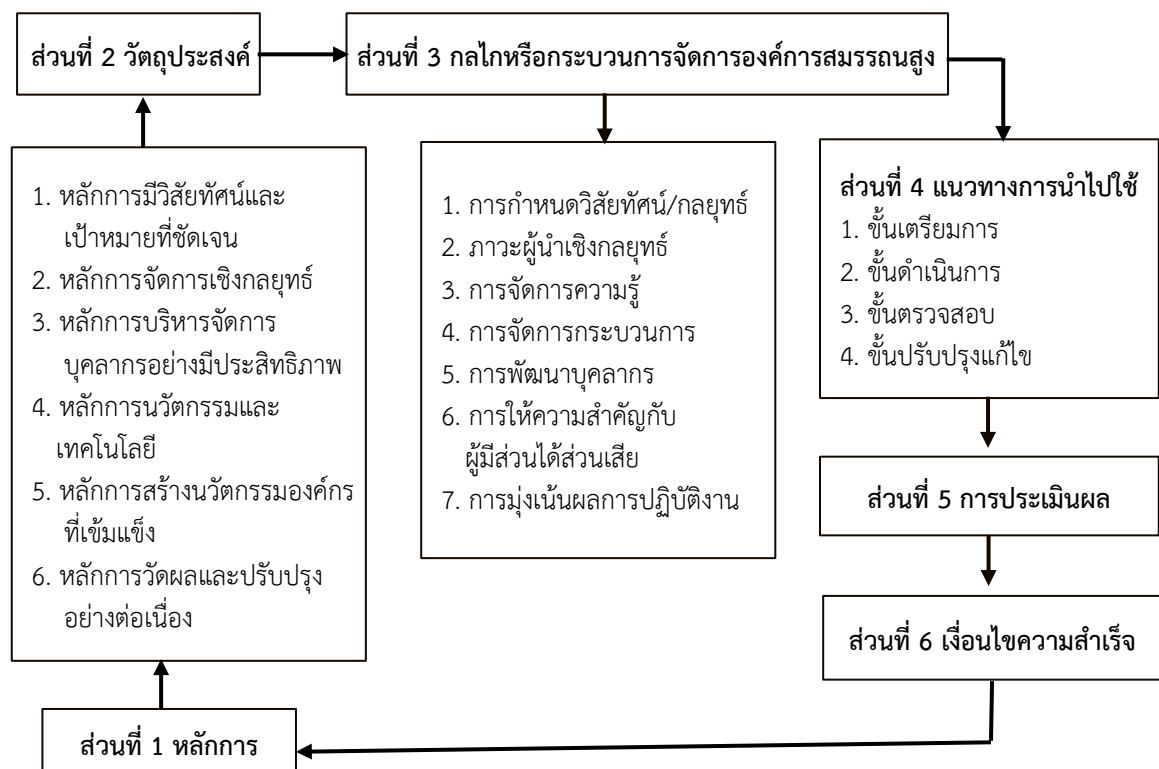
องค์ความรู้นี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์การสมรรถนะสูงไม่สามารถดำเนินการโดยมุ่งเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่ต้องอาศัยการบูรณาการองค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ อย่างเป็นระบบ โดยมีผู้นำเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ กระบวนการ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปสู่ผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า การบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์, ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, การจัดการความรู้, การจัดการกระบวนการ, การพัฒนาบุคลากร, การให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ การมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากการกำหนดทิศทางองค์กรผ่านการขับเคลื่อนของผู้นำ การพัฒนากระบวนการและบุคลากร จนเกิดผลลัพธ์เชิงประสิทธิภาพ และ คุณภาพการศึกษา

รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง เป็นแนวทางในการกระทำตามชุดขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 กลไกหรือกระบวนการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง ส่วนที่ 4 แนวทางการนำไปใช้ ส่วนที่ 5 การประเมินผล และ ส่วนที่ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ ดังแผนภาพที่ 2

รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

แผนภาพที่ 2 แสดงการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยครั้งนี้ คือ รูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงที่บูรณาการองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน ให้เชื่อมโยงเป็นระบบ ตั้งแต่หลักการ กลไกการดำเนินงาน การนำไปใช้ และการประเมินผล ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดเดิมที่มุ่งศึกษาองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงเป็นรายด้าน ทำให้เกิดรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

สรุป

งานวิจัยนี้มุ่งพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต และระนอง โดยครอบคลุมการศึกษารูปแบบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนารูปแบบ ทดลองใช้ และประเมินผลรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การจัดการความรู้ การจัดการกระบวนการ การพัฒนาบุคลากร การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน ผลการทดลองใช้พบว่า สถานศึกษามีคุณภาพการศึกษาดีขึ้นทั้งด้านผลสัมฤทธิ์และระบบประกันคุณภาพ อีกทั้ง ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับสูง แสดงให้เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืนได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่า การนำรูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ควรมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง และหน่วยงานต้นสังกัด ควรกำหนดนโยบายและแนวทางในการส่งเสริมการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง ในสถานศึกษา เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 สถานศึกษาควรสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 สถานศึกษาควรกำหนดเป้าหมาย มาตรฐาน และตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานให้ชัดเจน พร้อมดำเนินงานตามคู่มือหรือแผนปฏิบัติงาน และมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานอย่างยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดหน่วยงานอื่น ๆ

3.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการองค์การสมรรถนะสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ปนัดดา ศุภรณนธ์ (2566). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา แห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 6(1), 352–366.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/269888>.
- ธันวา วาติตพันธ์. (2564). *องค์ประกอบของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมรรถนะสูง*. [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2565). *พื้นฐานการวิจัยทางการศึกษา*. ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). *สภาวะการศึกษาไทย ปี 2565/2566: การปฏิรูปการศึกษา ในยุคดิจิทัล*. พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). *รายงานภาวะการศึกษาไทย ปี 2566–2567*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- CIPD. (2023). *Learning at work 2023*. Chartered Institute of Personnel and Development.
- Deloitte. (2023). *Global human capital trends 2023: New fundamentals for a boundaryless world*. Deloitte Insights.
- Fullan, M. (2023). *The right drivers for whole system success*. Centre for Strategic Education.
- Gartner. (2022). *Top strategic technology and management trends for 2022*. Gartner Research.
- Jones, G. R., & George, J. M. (2022). *Contemporary management* (12th ed.). McGraw Hill.
- McKinsey & Company. (2022). *Performance through people: Transforming human capital into competitive advantage*. McKinsey Global Institute.
- Namchaidee, C., Sirisuthi, C., & Agonsua, P. (2023). *Development of administrative model for high-performance organization of primary educational service area office*. *International Journal of Higher Education*, 12(6).
<https://doi.org/10.5430/ijhe.v12n6p11>
- OECD. (2023). *PISA 2022 results (Volume I): The state of learning and equity in education*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/53f2383c-en>
- Robbins, S. P., & Coulter, M. (2022). *Management* (15th ed.). Pearson.
- UNESCO. (2022). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. UNESCO Publishing.
- UNICEF. (2023). *Transforming education: Building resilient and inclusive education systems*. UNICEF.
- World Economic Forum. (2023). *The future of jobs report 2023*.
<https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2023/>